

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความรู้เกี่ยวกับคติปกรองของผู้มาฟ้องคดีต่อศาลปกครอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้และเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับคติปกรองจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัยซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่ ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรอง ความรู้เกี่ยวกับคติปกรอง และสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.3 มีอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.8 ประกอบอาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ / เจ้าหน้าที่รัฐ คิดเป็นร้อยละ 29.5 นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.0 และมีรายได้อยู่ในช่วงต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.8

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรอง

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรองอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 1.62 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ผ่านสื่อสูงที่สุด คือ โทรทัศน์ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.79 รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.72 สำหรับสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ต่ำที่สุด คือ นิตยสาร โดยมีค่าเฉลี่ย 1.47 รองลงมา คือ วิทยุ โดยมีค่าเฉลี่ย 1.50 และเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต โดยมีค่าเฉลี่ย 1.63

ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 0.59 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.19 สำหรับข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้มากที่สุด คือ คดีปกครองเป็นคดีพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน รัฐธรรมนูญบัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองขึ้นโดยแยกต่างหากจากศาลยุติธรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยคดีปกครอง และกระบวนการพิจารณาคดีปกครองตั้งแต่การทำคำฟ้อง ตลอดจนถึงคำพิพากษาหรือคำสั่งต่าง ๆ ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.72 สำหรับข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ที่น้อยที่สุด คือ การฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครองชั้นต้นผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นเท่านั้น โดยมีค่าเฉลี่ย 0.32 รองลงมา คือ การฟ้องคดีปกครองที่เรียกให้ใช้เงินจะมีค่าธรรมเนียมศาลในอัตราร้อยละ 2.5 ของทุนทรัพย์แต่ไม่เกิน 200,000 บาท โดยไม่มีการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลแต่อย่างใด โดยมีค่าเฉลี่ย 0.43 รองลงมา คือ การฟ้องคดีปกครองถือหลักความสะดวกเรียบง่ายแต่หลักสำคัญ คือ จำเป็นจะต้องมีทนายความร่วมในการฟ้องร้องด้วย โดยมีค่าเฉลี่ย 0.45

การทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองกับความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง

1. ผู้ฟ้องคดีที่มีเพศต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้
2. ผู้ฟ้องคดีที่มีอายุต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้
3. ผู้ฟ้องคดีที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

4. ผู้ฟุ้งคดีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5. ผู้ฟุ้งคดีที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

6. ผู้ฟุ้งคดีที่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

ในส่วนข้อเสนอแนะผู้วิจัยจะได้ทำการแจกแจงผลการวิจัยในรูปแบบเชิงข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องความรู้เกี่ยวกับคติปกรณของผู้นำฟองคิตต่อศาลปกครอง ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อศาลปกครองในการนำไปวางนโยบายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการรับรู้ข่าวสารและความรู้ของประชาชนทั่วไปต่อคติปกรณ

1. จากผลการวิจัยเรื่องระดับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรณพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ข่าวสารอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะส่งผลถึงความรู้เรื่องคติปกรณเพราะจากการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความรู้เกี่ยวกับคติปกรณด้วย โดยพบว่าผู้นำฟองคิตที่มีการรับรู้ข่าวสารมากมีความรู้เกี่ยวกับคติปกรณมากกว่าผู้นำฟองคิตที่มีการรับรู้ข่าวสารน้อยซึ่งเมื่อผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ข่าวสารอยู่ในระดับน้อยจึงถือเป็นเรื่องที่น่าวิตกเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้นำฟองคิตต่อศาลปกครองจัดเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมกับคติปกรณอย่างแท้จริง แต่กลับมีระดับการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย ซึ่งเมื่อแยกประเภทของสื่อแล้วพบว่าผู้นำฟองคิตได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรณผ่านสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสื่อวิทยุ สื่อนิตยสาร และสื่ออินเทอร์เน็ต ผู้นำฟองคิตได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคติปกรณในระดับน้อย ผู้วิจัยคิดว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดระดับการรับรู้ที่น้อยน่าจะมาจากสาเหตุหลัก 2 ประการ ได้แก่ 1) กลุ่มตัวอย่างขาดการติดตามและความสนใจในคติปกรณ และ 2) สื่อประชาสัมพันธ์ที่เผยแพร่เกี่ยวกับคติปกรณของศาลปกครองยังไม่มีการผลิตออกมาอย่างแพร่หลายน่าสนใจหรือขาดการดำเนินงานประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง

จากสาเหตุที่ผู้วิจัยได้คาดการณ์ไว้ 2 ประการจึงน่าจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับศาลปกครองในการพิจารณา ทบทวน แผนการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ของศาลปกครองว่ามีความเหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด สำหรับการปรับปรุงแผนการดำเนินงานด้านการ

ประชาสัมพันธ์ผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อทุกสื่อตามข้อคำถามอาจเป็นสิ่งที่ยากลำบากและอาจสิ้นเปลืองงบประมาณโดยไม่จำเป็น โดยผู้วิจัยขอเสนอว่าควรเน้นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อหลัก ๆ 3 สื่อ ได้แก่ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นสื่อที่ผู้มาฟ้องคดีได้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคดีปกครองสูงตามลำดับ อีกทั้งยังสามารถเข้าถึงประชาชนทั่วไปได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็วที่สุด โดยเฉพาะสื่อทางโทรทัศน์ที่ศาลปกครองอาจมีการจัดรายการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชนทั่วไปซึ่งอาจเป็นรายการช่วงสั้น ๆ เพียง 5 - 10 นาที ในการแนะนำเกี่ยวกับคดีปกครอง รวมทั้งอาจเผยแพร่เป็นบทความผ่านทางคอลัมน์หนังสือพิมพ์หรือทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2. ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง

จากผลการวิจัยเรื่องความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้อยู่ในระดับมาก แต่มีประเด็นที่ผู้มาฟ้องคดีมีความรู้อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่รับคดีปกครองจากทั่วประเทศมาพิจารณาพิพากษาที่ศาลปกครองกลางเพียงที่เดียวไม่มีการขยายหน่วยงานสู่ภูมิภาค

2. การฟ้องคดีปกครอง ถือหลักความสะดวกเรียบง่าย แต่มีหลักสำคัญคือจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีทนายความร่วมในการฟ้องร้องด้วย

3. การฟ้องคดีปกครองที่เรียกให้ใช้เงิน จะมีค่าธรรมเนียมศาลในอัตราร้อยละ 2.5 ของทุนทรัพย์แต่ไม่เกิน 200,000 บาท โดยไม่มีการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลแต่อย่างใด

4. การฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครองชั้นต้น ผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นเท่านั้น

5. การฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับสถานะของบุคคลจะยื่นฟ้องเมื่อใดก็ได้

ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้มาฟ้องคดีต่อศาลปกครองซึ่งเป็นผู้ที่ต้องเกี่ยวข้องกับคดีปกครองโดยตรง ควรมีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองโดยเฉพาะเรื่องการฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครอง

มากกว่านี้ซึ่งจะส่งผลให้ศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาลดน้อยลง สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของศาลปกครองว่ายังมีข้อบกพร่องอยู่เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองให้แก่ข้าราชการส่วนต่างๆ เพื่อเป็นแกนนำและสามารถนำความรู้ไปจัดฝึกอบรมให้แก่ประชาชนต่อไป ซึ่งวิธีนี้จะช่วยประหยัดงบประมาณในการจัดฝึกอบรมได้มากกว่าสำนักงานศาลปกครองจัดฝึกอบรมให้แก่ประชาชนโดยตรง ส่วนการให้การอบรมอาจจะทำได้หลายกรณี เช่น ส่งบุคลากรดังกล่าวไปอบรมด้านคดีปกครอง ซึ่งมีมหาวิทยาลัยของรัฐ หรือหน่วยราชการบางหน่วย จัดให้มีการอบรมอยู่เป็นระยะๆ หรือเชิญวิทยากรผู้มีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองจากหน่วยราชการมาให้การอบรมเป็นคราวๆ อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

2. จัดทำเอกสารหรือวีดิทัศน์เกี่ยวกับคดีปกครอง ตลอดจนตัวอย่างการดำเนินการในคดีปกครองที่เป็นประโยชน์กับประชาชน โดยประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ และรวบรวมไว้ในห้องสมุดของสถานศึกษา เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาเพิ่มพูนความรู้อย่างถูกต้องตามเวลาที่เหมาะสมของแต่ละคน

3. บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับคดีปกครองไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารส่วนราชการต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรผู้บริหารได้มีความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองนอกเหนือจากความรู้ด้านอื่นๆ ด้วย

4. ควรประชาสัมพันธ์ และจัดส่งเอกสารความรู้ให้แก่ห้องสมุดของหน่วยราชการต่างๆ อย่างต่อเนื่องและทั่วถึงในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของศาลปกครอง ผู้วิจัยเห็นว่าควรเริ่มต้นจากการให้ความสำคัญของผู้บังคับบัญชาระดับสูงของศาลปกครองกับแผนการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทั้งในเรื่องของแผนงานและการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ขั้นตอนต่อมาคือการกำหนดกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกที่สอดคล้องกับภารกิจของศาลปกครอง ขั้นตอนต่อมา คือ การกำหนดโครงการหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการในแต่ละปีพร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ที่ชัดเจนวัดผลได้ เพื่อเป็นการประเมินผลการดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวมทั้งอาจมีการสำรวจอย่างเช่นงานวิจัยชิ้นนี้เพื่อวัดการรับรู้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง รวมไปถึงภารกิจของศาลปกครอง

เพื่อที่จะได้สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมของศาลปกครอง

5. จัดส่งวิทยากรไปให้ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองแก่ประชาชนและข้าราชการส่วนต่างๆ มากยิ่งขึ้น

6. จัดตั้งหน่วยงานรับให้คำปรึกษากฎหมายและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบประชาชนรายใดที่มีปัญหาขัดข้องหรือไม่เข้าใจในคดีปกครองจะได้มาปรึกษาหารือได้ทั้งด้วยตนเองหรือทางโทรศัพท์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องเดียวกันนี้อีกแต่เปลี่ยนกลุ่มประชากรจากผู้มาฟ้องคดีต่อศาลปกครองมาเป็นประชาชนทั่วไป

2. ควรศึกษาเรื่องเดียวกันนี้อีกแต่ควรมีการเพิ่มประเด็นจากคดีปกครองมาเป็นภารกิจวัตถุประสงค์ ผลการดำเนินงาน และความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของศาลปกครองเพื่อที่จะได้เห็นภาพรวมทั้งหมดในการดำเนินงานเกี่ยวกับคดีปกครองของศาลปกครอง

3. ควรทำการวิจัยเรื่องคล้าย ๆ กับงานวิจัยชิ้นนี้แต่เปลี่ยนองค์กรจากศาลปกครองมาเป็นองค์กรอิสระอื่น ๆ เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ กกต. ปปช. เป็นต้น